

## СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій

09 жовтня 2019 року

Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги. Радий всіх бачити.

Перед тим, як ми розпочнемо засідання нашого Комітету, у мене є більш приємна новина. Я впевнений, що у нас комітет пройде приємно. Да, у нас він інакше не проходить, але є, справді, приємна новина. Вона, до речі, не дуже стосується нас всіх напряду, але нам випала честь до неї бути причетними.

Ви всі знаєте, а якщо ні, то зараз ми всі разом дізнаємося про те, що у нас є. Верховна Рада започаткувала з 1 січня 2008 року заснувала Премію найталановитішим молодим вченим в галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок. До цього року розмір премій складав 20 тисяч гривень, до речі. І в 2017 році на здобуття цієї премії було висунуто 55 робіт, які подали 90 вчених. І загалом лауреатами 20 премій стали 37 науковців. Але не всі в той момент мали можливість її отримати, бо були за кордоном, тому сьогодні ця нагорода знаходить свого лауреата, який проводив дослідження в Сполучених Штатах Америки і не міг бути присутнім на врученні цієї премії раніше.

Отже, відповідно до Постанови Верховної Ради України від 11 липня 2018 року "Про присудження премій Верховної Ради України найталановитішим молодим вченим в галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок за 2017 рік" ми маємо честь вручити диплом на нагрудний знак лауреата премії за колективну роботу "Нові екзематичні підходи для клінічної діагностики контролю харчових продуктів та об'єктів довкілля" Кучеренку Івану Сергійовичу, науковому співробітнику Інституту молекулярної біології та генетики Національної академії наук України. *(Оплески)*

Ви нам коротко в двох словах поясните, про що робота? Прошу.

КУЧЕРЕНКО І.С. Ну, в принципі ми в Інституті молекулярної біології та генетики розробляємо прилади для, скажімо, наприклад, медицини, для медичної діагностики для того, щоб людина могла в домашніх умовах купити невеличкий

прилад і зробити собі аналіз, ну скажімо, крові, сечі і побачити свій стан здоров'я і діагностувати початок захворювання досить, скажімо, на ранній стадії, і це дозволило би полегшити лікування і затрати на лікування цієї людини. Але, звісно, ми робимо це як би в лабораторних умовах, ми ще не підійшли до комерціалізації. Але...

\_\_\_\_\_. *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО І.С. Ну, в таких дальніх планах є.

\_\_\_\_\_. *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО І.С. Ну, тому що це, скажімо, розробити лабораторний прототип дешевше значно ніж комерційний прототип. У нас достатньо грошей для лабораторних досліджень, але дуже недостатньо для того, щоби впровадити.

\_\_\_\_\_. *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО І.С. Ну, скажімо, Міністерство фінансів започаткувало, ну, підтримку стартапів, це дуже чудова така ініціатива, і ми в принципі плануємо брати участь.

\_\_\_\_\_. *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО І.С. Так, ми слідкуємо за подіями.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми дуже надіємось. Дякуємо вам.

КУЧЕРЕНКО І.С. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз вітаємо. *(Оплески)*

Колеги, давайте ми тепер перейдемо до нашої роботи. Справді, приємні моменти, шкода, що вони бувають не так часто в сьогодні.

Отже, порядок денний засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (9 жовтня).

Перше. Це про проект Закону про внесення змін до Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" (реєстраційний номер 0898), проект до другого читання.

Друге. Про проект Закону про внесення змін до деяких законів України, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру (реєстраційний номер 0897), проект до другого читання.

Третє питання. Про діяльність освітнього парламентського центру.

І четверте. "Різне". А, власне, пропозиції до порядку денного другої сесії.

Якщо немає заперечень... Чи є заперечення, зауваження, пропозиції до порядку денного? Якщо ні, давайте затвердимо його, колеги. Дякую, одноголосно.

Отже, перший пункт порядку денного: про проект Закону про внесення змін до Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність". У нас плідно попрацював підкомітет з робочими групами.

Тому, Іване Григоровичу, якщо можна, вам слово. Розкажіть нам, комітету, що ми і як плануємо зробити.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановний пане голову, шановні колеги! Справді, в понеділок уже відбулося заключне засідання підкомітету з питань науки та інновацій, на якому ми розглянули всі поправки та прийняли рішення щодо їх рекомендацій для засідання Комітету. А до цього працювали робочі групи. Ви знаєте, це перехідний законопроект, в ньому було багато технічних неузгодженостей, а також була одна серйозна принципова позиція, яку ми з'ясували і вносимо на розгляд комітету такі речі.

Загалом отримано 39 пропозицій та поправок. З них пропонується врахувати 25, врахувати редакційно – 5, врахувати частково – 2, відхилити – 7.

По суті. Законопроектом пропонується внести зміни до Закону "Про наукову і науково-технічну діяльність" щодо врегулювання питань у сфері наукової і науково-технічної діяльності, які були не узгоджені, не збалансовані або відсутні в чинному законі. Зокрема, уточнення визначення понять "докторант", поняття "молодий вчений", "вчена рада", "наукове відрядження", уточнення порядку обрання дійсних членів Національної академії наук, окремих положень щодо здійснення вченими науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти, заміщення вакантних посад наукових працівників, оплата і стимулювання праці, навчання вчених і таке інше.

Зауваження Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради до першого читання стосувалось лише питань пенсійного забезпечення, які

наразі врегульовані базовим Законом "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій", яким у всіх законах, які нараховували пенсію або пропонували тим чи іншим категоріям, прибрані з усіх законів, і вони зараз регулюються тільки цим спеціальним законом. Тобто це положення прибрано. Інших зауважень не було.

Тому контекстні пропозиції Міністерства освіти і науки, що стосувались існуючих норм законопроекту, прийнятих у першому читанні, в основному враховані. Ті, що виходять за межі цього законопроекту, погоджено врахувати у подальшому. Бо це 116 стаття, значить треба буде писати окремий закон. Життя розвивається далі, тому, дійсно, будемо готувати окремі закони по окремим питанням. Ключове питання, яке було відзначене всіма, це необхідність врегулювання питання визначення рівня заробітної плати науковцям, насамперед до чого він має бути прив'язаний.

В результаті дискусії ми вирішили все-таки піти по універсальній нормі, яка не є бездоганною, але яка існує сьогодні в усіх законах – прожитковий мінімум. Не мінімальна заробітна плата, вона скасована в усіх законах, не зарплата по промисловості, яка в чинному законі працює, а прожитковий мінімум.

Ми написали 11. 11 – це дорівнює чинній нормі, дві по промисловості. Норму вводити не з 20-го року, а з 21-го. Бо є Бюджетний кодекс, є норми, які регулюються, щоб ми попали на наступний бюджетний рік, це треба було вносити до початку другого півріччя. Це, з одного боку.

А, з другого боку, ще існує норма, вона кожного року приймається така норма – у зв'язку з можливостями уряду. І уряд потім приймає окрему постанову по заробітній платі, ту, зокрема, яку ми минулого разу з вами обговорювали, чи буде він прийнятий, чи не буде прийнятий цей нормативний акт, це вже питання, звичайно, уряду.

Уряд буде наполягати, я переконаний, при прийнятті бюджету на 2020 рік, наполягатиме, щоб там, де в окремих законах регулюється питання заробітної плати, щоб дали можливість уряду у зв'язку з можливостями, які є, я переконаний, що зал, звичайно, проголосує, бо ви знаєте, які це параметри для тих чи інших категорій, скільки це додаткових видатків.

Але ми не маємо права норму поставити меншою, бо це Конституція. Конституція не може... не дає нам права з прийняттям кожного наступного нормативного акта погіршувати стан тих чи інших категорій. Ми не погіршуємо, ми робимо таким, як і було. Бо дві середні по промисловості дорівнюють сьогодні прожитковому мінімуму, дві – це 11.

На підкомітеті ми проголосували, винести на засідання комітету саме в такій редакції, де всі норми враховані, відшліфовані. І просимо комітет підтримати.

Якщо, можливо, є якісь ще запитання технічні, ми готові з секретаріатом на них відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу.

Колеги, чи є в когось... Всі бачили таблицю правок остаточну, що враховано, що відхилено. Чи є в когось пропозиції, зауваження, питання до Івана Григоровича, до Івана Григоровича, який очолював, власне, і робочу групу, і очолює підкомітет? Колеги, дякуємо. Справді, дякуємо за плідну роботу, але в мене є запитання, якщо можна. В мене є два запитання. Одне досить просте, я думаю.

На сторінці другій нашої остаточної таблиці правок, там, де є визначення докторанта і молодого вченого. Якщо можна, я зачитаю. Молодий... це те, до чого прийшов підкомітет, те, що прийнято. А? До 4-ї, 3 правка. Ну, 3-я, 4-а, 5-а – вони схожі. Я так розумію, що взято за основу 3 правку, да, неважливо.

"Молодий вчений – вчений віком до 35 років включно, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня". Тут у мене запитань немає. А от далі: "або вчений віком до 40 років включно, який має науковий ступінь доктора наук".

Тут у мене питання просто виключно для себе, мені трішки от в очі кинулося. А якщо людина в цей час в докторантурі, вона не є молодим вченим? Або це, наприклад, перехідна докторантура, тобто я, наприклад, в 34 пішов в докторантуру, да, і от мені вже 35, я вже не навчаюсь, але я вже перейшов вік 35-и років, щоб мене просто вважати молодим вченим. Але я ще не дійшов до ступеня доктора наук, тому я вже не молодий вчений. Тоді вже не молодий вчений, і ще не

молодий вчений, бо отримаю там в 36, да, у нас 2 роки докторантури планується. Отримав в 36 доктора наук і знову стану молодим вченим.

То питання, оцей момент докторантів ми... то тут його просто немає: або вчений віком до 40-а років включно, який має науковий ступінь доктора наук. Тобто от момент: людина, яка навчається в докторантурі, вже є PhD, їй вже 35 і трішечки, і от може просто виникнути момент, коли вона рік або два не буде вважатися молодим вченим, а потім знову буде їм вважатись.

ЛЕВЧУК О.М. Дякую. Це питання, дійсно, поставало. Справа в тому, що зараз в законі прописано до 35 років, багато з юристів трактують, що це 34 повних, 35-й сюди не включається. Тут є різні трактування, тому ми додаємо слово "включно"...

\_\_\_\_\_. *(Не чути)*

ЛЕВЧУК О.М. Я про це... Цим "включно" ми вже додаємо один рік, і до 30, і до 40 гарантовано, уже немає ніяких.

Стосовно докторанта, тут є, так, він все рівно буде випадати. Бо того, що від 35 до 40 там, ну, можуть бути і 38, і 39, а докторантура тільки 2 роки. І крім того, крім, власне, докторантури є захист і без докторантури. І тому... А там взагалі немає ніяких пільг. І є науковці, які мають досить великі досягнення, але вони, ну, поки що не захищаються і не поступають в докторантури, але рівень їх також той самий. І тут вже йде не співрозмірність.

У зв'язку із тим, щоб не було того, щоби зараз був докторант, молодий вчений, а потім він не став, ну, ті хто є, хто там отримують зараз якісь там стипендії, там чи ще якісь, тому ми також цю норму відтермінували у набранні чинності. В "Перехідних положеннях" ця норма, записано, вступає з 21-го року тільки. Тобто щоб вони закінчили ще от наступний рік ці стипендії, які вони там виграли, там чи ще якісь інші пільги, і потім вже тільки ті, хто подав до захисту дисертацію і захистився.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мене...

\_\_\_\_\_. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. В мене просто... світоглядний такий момент. А що ми виграємо, коли прибираємо звідси слово "докторант"? Або що ми втратимо, якщо ми вставимо сюди слово "докторант"? Якщо ми залишимо?

КИРИЛЕНКО І.Г. Я обговорив це питання ще на робочій групі. Нам, звичайно, треба стимулювати кандидата наук, це... ну, зрозуміло, це ступінь, це вже вчений. Але стимулювати, щоб люди поглиблювали свої наукові розробки, щоб глибше лізли в науку. Ми ж розуміємо, що докторську захистити – це набагато, це вже треба залізти в методологію, це вже глибока наука.

Звичайно, ми зацікавлені в тому, щоб вчені були по-серйозному, по великому рахунку. Кандидат наук – це добре, тим паче зараз це доктор філософії. А от серйозні наукові розробки – це вже докторська дисертація. Щоб ми стимулювали, до 40 років поставили цю категорію для того, щоб... Я думаю, там, коли у нас знов піде, знаю, що в Комітеті з питань молодіжної політики є вже такі задуми, знову поновити молодіжне житлове будівництво, там пільги для молоді. Якщо ми цю 40 впишемо в цьому законі, то значить ми трошки десь можемо стимулювати для того, щоб і доктори в нас залишалися і поглиблювали. Тобто максимально, що може держава зробити, максимально для того, щоб нас все-таки молоді науковці залишалися в країні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей, дякую. А скажіть, будь ласка, чому...

КИРИЛЕНКО І.Г. Там з'явилася категорія...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А чому до 40, там, здається ж нова класифікація Всесвітньої організації охорони здоров'я до 44 молодість враховує...

\_\_\_\_\_. Це по медичних...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, по медичних...

\_\_\_\_\_. Є ж різні показники.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ЛЕВЧУК О.М. Шановні колеги, було прозвучено і обговорено питання стосовно нового підходу до визначення молодого вченого, який зараз дуже стає

поширеним в світі, в науковій спільноті. Це той, хто не за віком молодий вчений, а займається наукою, відповідно, ту чи іншу кількість років. Тобто людина після захисту дисертації, скільки років після захисту дисертації, і неважливо скільки їй років, власне.

Міністерство освіти і науки повідомило, що вони бачать саме наступним кроком саме такий підхід до цього питання, але він має бути комплексним і має бути в багатьох аспектах врахований, тому це має бути комплексний такий новий законопроект, якщо це буде ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юлія Безверщенко, прошу.

БЕЗВЕРЩЕНКО Ю.В. Заступник голови Ради молодих вчених НАН України. Продовжуючи думку пана Левчука, дійсно, зазвичай, коли... чому важливо визначення молодих вчених? Бо це прив'язується під якісь... ну пільги меншою мірою, бо пільги, вони тільки прописані, по факту їх немає, більше – під грантове фінансування. І, безумовно, в світі часто визначають, по-перше, років після захисту, по-друге, окремо застерігають декретну відпустку, тому що людина могла стати в 35 років і при цьому не встигнути набрати відповідну наукову вагу, бо була в декретній відпустці, наприклад.

Так само у нас зараз багато хлопців воюють, служать в армії. Це також мало би враховуватися, як пролонгація або людина через інші важливі обставини до 35 років чогось там не набула. Тому, дійсно, це питання більш дальшого врегулювання щодо того, щоби продовжувати, наприклад, на цю сіру, умовно, зону між 36 роками і 40 роками, тут наступне твердження: ми можемо пролонгувати до 65 плюс навіть молодого вченого. Проблема не в тому. Проблема в тому, наскільки багатим є вибір грантових опцій в країні. І коли у нас грантові опції є тільки для тих, кому до 35, а потім їх фактично немає, то, безумовно, люди борються за те, щоб це пролонгувати. Має бути набір меню. Ми сподіваємося, ..... зробить таке "меню", що коли тобі стає 36, і ти не доктор наук, а ми ж як би більше рухаємося в сторону того, що доктор наук поступово має "відмерти", як в багатьох країнах це сталося, тому що питання не в цьому статусі, питання в науковій продуктивності, яка вимірюється іншим чином, то щоби людина в 36



років була не біля розбитого корита, а могла подаватися на інші, більш серйозні гранти, не відбираючи при цьому, не конкуруючи з молодими вченими, які тільки зростають.

Тому тут, мені здається, це нормально, що ми зараз фіксуємо на рік включно 35 і 40, бо це, дійсно, викликає різночитання в людей, які подаються на ті грантові опції, які зараз є. Але ми маємо повернутися до цього питання більш комплексно з огляду на врахування цих додаткових опцій, коли треба пролонговувати. І друге – з приводу того, на контроль просто поставити, а чи є у нас підтримка інших вчених, інших вікових чи силових вагових груп.

І, якщо можна, у мене наступне є зауваження по цьому законопроекту, якщо ми по цьому питанню...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Юлія, скажіть, будь ласка. Дякую, вам дуже за ваші думки з цього приводу. А яке це має відношення до фрази "докторант", яку ми зараз обговорюємо щодо правки, чи включати, чи не включати?

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. Справа в тому, що, дивіться, раніше, до набуття чинності цим законом, молодий вчений – було до 35 років і крапка. Потім в 2015 році, коли закон розроблявся, вирішили сказати: ну давайте, є ж, дійсно, молоді вчені, які з якихось там причин постаралися і захистилися, ще й доктора. І давайте це врахуємо і дозволимо їм до 40 років. Тоді це викликало певні питання. Бо знову ж таки сказали, а ті, хто в декреті, а ті, хто в армії. Але сказали, нехай.

Коли ми зараз ще включаємо докторантів і так далі, обговорюємо якісь ще розширення, це вже ще більш штучна побудова. І якщо ми хочемо ускладнювати визначення, воно має бути більш комплексним. Сам по собі докторант – це молодець. Але від того, що людина вступила на докторантуру, це не значить, що вона має отримати якісь додаткові преференції. Захиститься? О'кей. А якщо просто побуде в докторантурі і піде, як багато в нас буває.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Тобто просто не варто включати. Дякую.

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. Можна друге зауваження по таблиці законопроекту, іншу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. До рядка десятого. Наскільки я бачила, в останній редакції цієї таблиці пропонується її врахувати. Але в мене є до цього серйозні застереження. Йдеться про наступне. Пропонується замінити норму "одна й та сама особа не може бути керівником відповідної державної наукової установи більш як два строки, як є зараз". Доповнити це словами "поспіль".

Ми розуміємо, що єдина новація в законі, редакції 2016 року, щодо системи Академії наук і наукових установ різного відомчого підпорядкування, власне, полягала в ротації. Ми нічого не змінили по суті в системі управління і так далі. Єдине, ми запустили ротацію керівників академій наук, це президентів, віцепрезидентів і так далі, а також керівників наукових установ.

Два строки, це щоб ви розуміли, по чинному закону, це може бути до 14 років. Ви пропонуєте зробити, що це максимум буде 10 років. О'кей. 10 років – це довго, як ми розуміємо. Але коли ви додаєте "поспіль", це значить, ми розуміємо це в такій конотації "Путін-Медведев", тобто людина 10 чи 14 років відбула, на один термін запропонували когось, і ця людина може повернутись. Безумовно, є керівники, які працюють на розвиток установ. Безумовно, такі є. Але, мені здається, за 10 років, наприклад, за два терміни, така людина не тільки запустить нормальний процес у своїй установі, а підготує людей, які здатні її замінити. Правильно я мислю?

І мені здається, в наших реаліях ми не зможемо кількісно порахувати, скільки і яких керівників але те, що ми маємо подумати над тим, і сама по собі ця норма не вирішить проблему, що особливо і бажаних, скажімо, охочих ставати керівниками не так багато. Тому що, стаючи керівником наукової установи, ви стаєте цікавим контролюючим органам, але не маєте аж так багато опцій до розумного керівництва. Можливо, вкрати можна при бажанні, але розвивати установу не сильно.

Але можливість ротації може стимулювати людей цього прагнути. Я знаю ряд установ, в яких, якщо ми поставимо "поспіль", це реально буде якась кандидатура від директора, щоб ця кандидатура закрила оцей термін, і потім це буде повернення. Мені здається, ротація на цих всіх посадах, які були зазначені і, зокрема, наукових установах, це, ну, правильний крок, і я не бачу сенсу його відтерміновувати. Може пара установ, дійсно, від цього постраждає, може,

дійсно, там немає ким замінити. З іншого боку, закон набув чинності 3 роки 9 місяців тому, фактично. За цей час люди, читаючи закон, розуміли, що рано чи пізно їхні повноваження закінчатся і мусили шукати тих хто, ну, має відповідні амбіції, знання, щоб повести установи далі.

Тому, мені здається, що це буде дуже неправильний сигнал, ну, і це філософії певній суперечить щодо того, що ротацію ми так трішечки призупиняємо. Інша справа, треба думати так, щоб люди хотіли ставати керівниками наукових установ, щоб вони отримували відповідні опції до розвитку цих установ, це, звичайно, в законі зараз не передбачено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, пані Юлія.

\_\_\_\_\_. Пані Юля, скажіть, будь ласка. Ну, я згодна з тими застереженнями, про що ви говорите. А, якщо от, дійсно, ми дискутували з приводу цього питання на засіданні. А якщо, дійсно, у нас є особа, яка 10 років підряд керує і в неї все виходить і в неї, дійсно, є і плани далекоглядні, тобто якщо вона справляється і, дійсно, чому вона не може повернутися через, от пропустивши цей один строк? От якщо з іншої сторони подивитися на це питання.

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. Правильно. Но ми говоримо про цю проблему в наступному – в системному рішенні. Ми тут, безумовно, я кажу, ми можемо з якимись установами, от декілька установ може бути таких, як ви кажете, і декілька установ таких, яких там немає на кого міняти, наприклад, буде там ще гірше. Але мені здається, чисто статистично таких установ не так багато. Це перше. А друге. В таких установах директора дуже дбають про сильний кадровий резерв свого інституту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Юля...

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. Вони не витискають сильних людей, а, отже, заміна може піти на користь. Це перше.

А друге. Я закінчую. Зараз у зв'язку, наприклад...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вас прошу...

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. Атестацію люди...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви не плануєте зупинитись, да?

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. Ні, я планую, просто хочу закінчити думку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас же ж Комітет.

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. Я можу другу... Мені одну хвилину, я закінчу і далі мовчу. Добре?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. Справа в тому, що тепер директори мають стратегічний план розвитку установи для того, щоб установа пройшла атестацію. І, безумовно, знову ж таки директор, коли він іде, якщо цей стратегічний план був проведений через вчену раду і так далі, буде те, що називається тяглість, передача влади цієї. Це не значить, що установа з одних рейок пересяде на інші. Тому певний застережник є. Нормальні установи цим уже користаються, уже написали спільно план такий, узгодили бачення вченою радою, установа буде далі розвиватися, навіть якщо ця людина піде.

Дякую, sorry.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановні колеги, і в попередньому комітеті, і в нашому комітеті, і на підкомітеті була дискусія. І ключове слово, яке прозвучало, от я не в докір, але одинадцять разів прозвучало слово "мені здається". І нам здається. Це тільки реальна практика може сказати, а кожний випадок конкретний, розумієте.

На попередньому комітеті попереднього скликання ми взагалі хотіли дати ротації, 60 роками обмежити. Одрубати – і все, і на цьому закінчити. потім дискусія – та 65 хоча би, та 70. Конституційний Суд поставив крапку в цьому питанні, в спорі однозначно. Тому ми вже це питання не обговорюємо. Все інше, це точно "здається". Практики реальної немає ні однієї норми, ні іншої.

Тому у нас на комітеті, на попередньому комітеті немає однозначної думки, немає. Бо кожний заклад візьми, і він конкретний: в одному – так, в другому – так, в третьому – так.

Порівняння із сусідом нашим північним а-ля. Ну, я знаю, може, воно трошки, як кажуть, ріже слух, але на підкомітеті, коли ми розглядали справді, коли серйозний сильний керівник... по-перше, це вибори, термін... вибори. І вибори – це не обов'язково значить, що два роки поспіль його будуть обирати. Якщо він не справляється, то не така проста справа, коли закритим голосуванням це все йде.

Давайте визначимось голосуванням, у нас не буде спільної думки зараз і консенсусу, я так вважаю. Голосуванням треба визначитись і заходити до залу Верховної Ради з думкою комітету, яка набере більшість голосів. Таку норму пропонуємо поставити: два терміни поспіль. А далі як доля складеться. Поки що така норма на підкомітеті була затверджена.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г. Все інше, я ж говорю, з реальної практики. Ви ж бачите, поки це новий закон, це нові підходи...

\_\_\_\_\_. Да, Іван Григорович, хочу вам подякувати за те, що ви сказали. Я, власне, також не підтримую про "поспіль". У всіх організаціях, в яких я була, одна має понад 100 років, власне, тоді, коли ми... керівництво забезпечує командну роботу і тяглість, поспіль якраз не треба. Зазвичай установ, де працює диктатура, де мало є про розвиток, а більше про форму, де, власне, мало про суть, а більше про форму, є зазвичай працює оце поспіль. А сильний лідер і сильна команда завжди працюють разом, і відповідно, якщо для когось, власне, оце є труднощами, то це заставляє їх рухатись і розвиватись, і знаходити собі команду. Щоб це не було як би соло одного науковця, а щоб це була командна спільна робота, яка приносить ефективність.

Тому, я думаю, що, власне, це поспіль тут неумисне, бо ми тоді знову ж таки приводимо до керівництва одної людини, а не команди і забезпечення тяглості і руху. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я відверто від себе. Я абсолютно не проти убрати слово "поспіль". Єдине, що мені в цьому не подобається, це відсутність статистичних даних, а спроба сказати про те, що зазвичай так або, здається, так.

Давайте ми будемо все ж таки при рішенні комітету, ми все ж таки виносимо не просто емоційне рішення або те, яке суб'єктивно вважаємо за потрібне, а все ж таки це рішення буде мати більш довгий вплив і більш глибокий вплив, ніж ми собі навіть можемо уявляти. Тому давайте все ж таки спробуємо при аргументації своїх пропозицій якось статистично їх намагатися підтвердити.

Тому що, справді, я розумію приклад пані Юлії з тієї печально відомої країни, однієї, про два строки поспіль. Але менше з тим, абсолютно правий Іван Григорович, у нас немає практики, на жаль, ані такої, ані такої, щоб ми могли зробити якусь статистичну вибірку для того, щоб зрозуміти, про що мова. Але як мені здається, то якщо вже спробувати, то можна б спробувати слово "поспіль" прибрати, бо 2 строки є, 2 строки поспіль і 2 строки – це, в принципі, в більшості випадків одне й те саме насправді. Ну, все одно. От якраз статистично я можу дуже легко довести, що на 1 строк дуже рідко хто приходить, коли є напис 2 строки, да. І як правило, ці 2 строки якраз все ж таки, перші 2 строки точно поспіль, от.

Тому в даному випадку можна спробувати, давайте це окремим моментом поставимо на голосування в комітеті для того, щоб комітет, народні депутати самі визначились, ми тут вже поговорили, дали аргумент з різних боків. Тому давайте просто окремо визначимося.

Але перед тим, як ми все ж таки перейдемо до формальної процедури затвердження чи незатвердження, у мене ще є одне питання. Оте, про яке вже Іван Григорович казав, питання заробітної плати. Зараз у чинному законі написано: подвійної середньої заробітної плати у промисловості в цілому по Україні, – що саме по собі звучить трішки дивно і дуже важко прорахувати або прописувати механізм, як воно буде рахуватися, да, на яку дату. І кожного разу вона буде переглядатися, очевидно, що, в принципі, технічно важко для бюджетного планування

Але ми замінюємо його на 11 прожиткових мінімумів. Звідки взялося 11 прожиткових мінімумів, я здогадуюсь, да: зараз приблизно дві середні зарплати по промисловості, це приблизно там в районі двадцяти двох тисяч гривень, ну, плюс-мінус, приблизно, да. Це, в принципі, на сьогоднішній день відповідає 11 прожитковим мінімумам. Тільки є в мене одне запитання якраз для дискусії. От

тиждень тому в сесійній залі ми говорили про те, і наші колеги говорили про те, щоби підвищити прожитковий мінімум. І першочерговою метою собі ставили хоча б мінімальну заробітну плату, а це вже чотири з половиною тисячі гривень.

От в такий момент ми отримаємо 11 прожиткових мінімумів, і це 50 тисяч гривень. І це буде, я так розумію, що мінімальна заробітна плата науковця. Да, далі все інше буде від неї, да. Разом з тим комітет соціальної політики робив приблизні підрахунки, що реальний прожитковий мінімум мав би складати, ну, принаймні в містах, близько 9 тисяч гривень. І тоді 11 прожиткових мінімумів складатиме 100 тисяч гривень, що, в принципі, дорівнює 4 тисячам доларів, і я не проти, як ви розумієте. Да.

Але є один момент. Але, щоб не жартувати, є один... є, насправді, один момент, який дуже важкий. От я, чесно, коли ще не був в парламенті, але спостерігав за законотворчою роботою, у мене було таке завжди питання: а чи в нас немає зворотного ефекту, коли у нас не підвищується, наприклад, мінімальна заробітна плата, до якої колись прив'язувались або там колись навіть неоподаткований мінімум, до нього прив'язували штрафи, або от зараз прожитковий мінімум, він саме не підвищується саме тому, що до нього занадто багато всього прив'язано? І Міністерство фінансів... є маленька формула, в якій, коли змінюєш на дві гривні прожитковий мінімум, пливе весь бюджет на наступний рік. От у нас є інший механізм прив'язки? Ну якщо ми вже хочемо прив'язати.

Я взагалі проти прив'язки і дуже мрію про той світ, коли у нас наукові установи будуть самостійними і фінансово незалежними, і зможуть самі собі встановлювати такий рівень зарплатні, який вважають за потрібне, але ну поки у нас, на жаль, так немає. Ще є тарифні сітки. То тут є запитання певні.

Да, Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я не знаю, коли це відбулося, але, мабуть, це теж наслідок трошки популістичної роботи парламенту, в якому, коли в. коаліції декілька політичних сил і якщо когось щось не задовольняє, тоді є погроза вийти і розвал коаліції і так далі. Тому десь на якомусь етапі в законотворчій роботі пішло прийняття закону, і в цій же категорії пенсія, яка повинна бути, і в цій же категорії заробітна плата, яка повинна бути. А взагалі-то заробітну плату в країні

визначає виключено уряд. Виключно. Навіть свого часу для народних депутатів заробітна плата встановлювалася тільки урядом, ніякої Верховної Ради, ніким. Вона прирівнювалася до заробітної плати міністра. Було більш-менш все зрозуміло. Зараз наплутано стільки! Приймається закон за Конституційний Суд, заробітна плата – 300 тисяч судді Конституційного Суду. Голосує "за". Зал голосує 300 тисяч – заробітна плата.

Читаю: членам ЦВК за літо заробітна плата в середньому 300 тисяч. Друзі, у президента 25 тисяч заробітна плата. Ну, що це таке?

По великому рахунку, звичайно, зважаючи на ті можливості, які зараз є у правлячої партії, віддати все уряду для того, щоб все, оцей хаос закінчити. Державна структура, державна виключно, акціонерне товариство, заробітна плата – 3 мільйони. Секретарка отримує більше ніж Прем'єр-міністр. Друзі, ну, в якій країні таке дозволено? Державна акціонерна компанія, де 100 відсотків статутного капіталу держави. Кабінет Міністрів заробітну плату встановлює. Премія – 1 мільярд. Ну, де таке бачено?

Тому я просто, це поза засіданнями комітету. Побажання. Віддати уряду, люди кожного дня цим займаються, повинна бути градація. Є найвища посадова особа в державі, на якій величезна відповідальність, і від нього пішла градація, у всіх. Менше у Голови Верховної Ради трошки, Прем'єр-міністра і пішло, пішло, пішло.

Читаю: в заступника міністра заробітна плата 120 тисяч, а міністру нарахували 40 тисяч, на роботі були разом. Звідки таке може нарахування бути? Як воно таке може бути? Якимось же ж нараховується. Вибачте, я не хочу потім назвати це якимось словом. Це неправильно.

Тому і в цьому законі ми теж пішли тим шляхом, як і в інших законах. Наша кафедра, ми її захищаємо. Якщо Конституційний Суд – 300 тисяч гривень, то нам хоча би 20 тисяч поставте, ..... науковців.

І питання дискусійне, ви абсолютно праві, бо можливості не безмежні. Кожен захищає своє. Але ж де є такі можливості є? Запобіжник був введений 2 роки тому. Голосується з прийняттям бюджету декілька, хоч і Конституційний Суд заборонив, але все рівно є речі, які можуть уряду бути дозволені Верховною Радою, за можливостями.



ГОЛОВУЮЧИЙ. Це в Бюджетному кодексі?

КИРИЛЕНКО І.Г. Ні, при прийнятті бюджету. Уряд виходить на трибуну і в третьому читанні говорить, друзі, ми не можемо це потягнути, те, що в законах написано, це додатково потрібен ще один бюджет. Завжди така формулювання. Тому за можливостями. А за можливостями, це ота постанова, до якої я знову-таки повертаюсь, все-таки підвищувати заробітну плату і вчителю треба, і науковцю треба. Бо залишити все так, як є, ми взагалі залишимося тоді на узбіччі.

То цей запобіжник є. Ми поставили запобіжник тим, що наступного року це не може бути введено. Наступного року це не може бути введено, хоч закон буде прийнятий в цьому році. Це може бути введено аж наступного року. Але які будуть можливості бюджету, які будуть? Тому це повинно регулюватись постановою уряду.

І повертаюся до того, що я сказав на самому початку. Коли у вас будуть відповідні наради, віддати це все уряду. Не може законодавець... Кожен захищає своє, кожен щось пише своє. Наглядова рада вирішила заробітну плату поставити 3 мільйони. Хто така наглядова рада? Віддали все наглядовій раді. А наглядова рада – це свої ребята, які проголосували голові НАКу 3 мільйони заробітну плату в місяць, голові Держзалізниці поставити 3 мільйони заробітну плату в місяць. Ну, слухайте, ну якби у нас залізниця була така хоча би, як в Польщі, ну, ще куди не йшло. Ну, не буду далі розвивати тему.

Це урядове питання. У одних руках все повинно бути, постановою уряду відрегулювали, це реформа заробітної плати в країні, по великому рахунку. І тоді все буде, як кажуть, по ранжиру. А так буде кожний на своєму... кожен комітет буде захищати своїх, кожний комітет. Я ж кажу, Конституційний Суд комітет захистив – 300 тисяч заробітна плата. Я не проти. Може, й правильно, що 300 тисяч, але ж ну а як тоді за вчителя, в якого в сотню разів менша. Як тоді вчителю сказати? Що вчителю сказати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Григорович.

Але ж ми не можемо... ми не те, що ми не хочемо, а ж ми й не можемо прибрати норму цю вже з закону, якщо вона вже була в першому читанні.

Тут є в оригінальному тексті ще другий абзац, після того, що держава гарантує, виходячи з розрахунку молодшого наукового співробітника, на рівні такому-то. Але наступним – умови оплати праці працівників державних наукових установ, що фінансуються з державного бюджету – визначаються Кабінетом Міністрів. Воно так і записано.

Я навіть погоджуюся, в принципі, з думкою, що треба собі ставити якийсь орієнтир, до якого ми хочемо прийти, там і Кабміну, напевне, є певний дороговказ, но мені дуже, чесно кажучи, не хочеться продукувати речі, які не будуть виконані. Просто не хочеться. Я вже розумію, що ми не можемо звужувати те, що було в першому читанні. Це діюча норма.

О'кей. Давайте залишимо тоді, бо є рекомендація, насправді. Є, насправді, рекомендація перевести прив'язку, якщо і робити прив'язку, то до прожиткового мінімуму.

Отже, є ще пропозиції? *(Шум у залі)* В мікрофон прошу.

\_\_\_\_\_. Дякую.

В мене є питання по 14 правці. Там вноситься... 14 рядок, правка 13-а. Пункт 1 частини сьомої статті 22 після слова "оприлюднює" доповнити словом "кваліфікаційні". Я би хотіла розуміти ідею цього внесення.

То рядочок 14-й, рядок 14-й, правка 13-а.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, 13-а.

ЛЕВЧУК О.М. це технічна чисто правка. Вимоги там написано, вони мають бути кваліфікаційні. Це термінологічні просто.

КИРИЛЕНКО І.Г. Це..... у нас обов'язково відсилати, те, що в законах визначено, тому що це буде... *(Не чути)* так і визначення цього терміна. Тобто термінологія в інших законах така: кваліфікаційні вимоги, тому... Так, Валерій... *(Не чути)*

\_\_\_\_\_. Тобто як воно на практиці працює і буде працювати? Різниця в чому?

ЛЕВЧУК О.М. Так, як працювало, так і буде, просто воно... вимоги мають бути кваліфікаційні от, і наших...

\_\_\_\_\_. Ті, що відповідають кваліфікації?

ЛЕВЧУК О.М. Так, так, так.

КИРИЛЕНКО І.Г. *(Не чути)*

\_\_\_\_\_. І вони є регламентованими, ці кваліфікаційні вимоги?

КИРИЛЕНКО І.Г. Так. Це уніфікована класифікація для всіх...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще запитання, колеги? Да, пані Юля.

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. По кваліфікаційним. Ми попередні, можливо, ви пам'ятаєте, коли попередній склад комітету обговорював цю таблицю, в мене було наступне питання. Коли ми вносимо сюди правку, ми вносимо насправді правку до вже речі, яка вже спрацювала двічі. Тобто Ідентифікаційний комітет з науки, який складається з 9 науковців світового рівня, 3 з яких – українські і 6 з яких – міжнародні, вже двічі обрав склад наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій, сформулював вимоги, провів конкурс. До цих складів, тобто склад перший був, а потім половина – була ротація нещодавно, цього літа. До складу жодних питань немає, тобто всі люди, які пройшли відбір, по них не було ніяких питань, скандалів, недовіри і так далі.

І питання: коли ми пишемо кваліфікаційні, я погоджуюсь, тобто якби там було написано професійні вимоги або якесь слово, яке не відповідає правовій практиці. Його би треба було поправити. Але коли просто написано вимоги, ми розуміємо тут наступне, що ідентифікаційний комітет, він не писав якихось дурних вимог. Правильно? Ми бачимо, що це працює і розуміємо рівень людей.

Разом з тим, може бути так потім юридично, наприклад, вони в положенні відповідному, кабмінівській постанові про конкурс, можемо прописати якісь конкретні кваліфвимоги, ну там наявність наукового ступеню, певно наукового доробку і т.д. і т.п., вийдемо ще на світовому рівні. Але, разом з тим, уже провівши відбір, вони, наприклад, можуть помітити в масиві людей, які подались і за кваліфвимогами виглядають непогано, вони потім, коли обробляють цей список, вони додаткові якісь для себе критерії формують, ну, бо багато може людей гарних податись.

І може виявитися, що з'явиться якась вимога, яка за чинним законодавством строго юридично, тобто її можна потім в суді оспорити, не є кваліфікаційною. Ну, наприклад, порушення академічної доброчесності. Людина сфальсифікувала десь, і вони як ідентифікаційний комітет мають повне право сказати: "Ми цю людину не хочемо брати до складу, правильно, наукового комітету". Але при цьому потім це можна буде в суд іти і казати: "Ну це не кваліфікаційна вимога. Ніде не написано, що... ну це суперечить кваліфікації". Тому у мене в зв'язку з цим питання. чи коли написано так, як є зараз, просто вимоги, чи ми бачимо, що на практиці це створює якісь проблеми? За цих два рази ми не побачили проблем, але ну є підозра, обґрунтована підозра, я сьогодні це проговорювала, наприклад, з паном Колежуком, який голова наукового комітету, з ідентифікаційним комітетом я не встигла зв'язатися, про те, що це може, от наприклад, ось так спрацювати. Тому мені здається, в даному випадку. Коли ми вносимо зміни, ви вносите зміни. Має бути якась підстава або суперечність законодавству, або на практиці щось спрацювало не так. Я не бачу такої підстави наразі. Дякую.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я можу сказати тільки одне в цьому відношенні. Ми коли готуємо до другого читання, комітет у нас дуже-дуже кваліфікований, і ми стараємося так, щоби у юридичного, бо на завершальному етапі нам дає зауваження юридичне управління, щоб у нас не було ніяких зауважень. Так от, слово "кваліфікаційні вимоги" – це стосується усіх професійних законопроектів, мається на увазі ті, які по напрямках. Це єдина вимога до всіх законів як класифікація правових термінів. Нема слова "професійних".

А в чому права колега? Ну, суб'єктивний фактор завжди був. Нікуди від нього не подінешся. Все передбачити неможливо, кругом люди. Кругом люди. Все передбачити і поставити отак кругом фільтри, заслони не вийде, мабуть. Ви праві в тім, що можуть бути такі речі, які ви говорите. Але коли ми щось напишемо інше або не включимо це, у нас буде зауваження юридичного управління, що в або розмили статтю, або ввели не той термін.

Так, Борис Григорович?

\_\_\_\_\_. Там ще одне застереження... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Давайте...

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. Мінімум, три було передбачено, а те, що ми покращили результати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Юлія, я вас прошу...

ЧЕБЕРКУС Д.В. Шановні колеги, доброго дня. Дмитро Чеберкус, керівник директорату науки Міністерства освіти і науки. Щодо цієї правки, якраз директорат науки до того департаменту і науково-технічної розвитку, ми двічі працювали з ідентифікаційним комітетом щодо всіх процедур, які потребували виконання під час формування наукового комітету. І я тут погоджуюся з пані Юлією, що, насправді, науковий комітет, він по ідеології задумувався як люди, до яких є довіра, в першу чергу. І це і покладається на них завдання людей, які мають довіру. Тут не питання кваліфікації. І насправді я погоджуюся з Іваном Григоровичем лише в тій частині, що коли ми починаємо потім виписувати нормативно-правові документи, постанови Кабміну на виконання цієї норми, накази міністерства і форми карток на заповнення, то потім включаються на кожному етапі юристи, які по-своєму інтерпретують от те, що написано. Я би якраз просив би, дійсно, відкрити на рівні закону це положення максимально широко для того, щоб потім на будь-якому етапі не звужувалося до якихось, дійсно, вибачте, формальностей, кваліфікаційні вимоги. Потім в якомусь законодавстві витікає формулювання "кваліфікаційна вимога – це", і це суттєво обмежує взагалі виконання норми і ідеї, яка закладалася взагалі в цей закон.

Тому я просив би залишити і від імені директорату цю позицію таку, яка вона є, без внесення змін.

КИРИЛЕНКО І.Г. ...правки я зроблю. Ми ж з вами разом працювали над цим законом, і ви проголосували "за". Це перше.

По-друге, протиріччя можуть бути тільки між міністерствами і відповідними органами, які цим будуть займатися, які ми створюємо. Ви говорите, що протиріччя ніяких не буде, Юлія говорить, що можуть бути протиріччя. Витоком протиріччя може бути тільки орган державної влади, який опікується цією темою. Ви сказали, що цього і близько не буде.

Тому от бачите, вже в нас тут, ми, проголосувавши, разом з вами норму опрацювавши, – ви зараз трошки міняєте свою позицію. Дивіться, вам виконувати закон. Верховна Рада приймає – вам виконувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ви були в робочій групі Івана Григоровича?

КИРИЛЕНКО І.Г. Звичайно.

\_\_\_\_\_. Да, я був у робочій групі Івана Григоровича. Я перепрошую, можливо, це питання, йому не приділялося достатньо уваги. Я... не доспілкувалися...

\_\_\_\_\_. Дивіться, мені здається, як ми залишимо в законі ширше, ніж кваліфікаційні вимоги, а вимоги, то мені здається, завжди ми можемо і постановою, змінюючи більше поле для маневру, той, що є в законі, написати, які ми саме, наприклад: вимоги кваліфікаційні, вимоги ще якісь. А коли ми напишемо, ми зараз себе дуже звужуємо, і знову ж таки, так, щоб справді, щоб це не було питання, от що хтось кваліфікаційні вимоги виконує по документах, а по факту гірше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо... дякую. Якщо ви дозволите, я тут теж прокоментую трішки, Іван Григорович. Це якраз... Ні-ні, я якраз про це, це якраз в тому ключі, в якому були аргументи до цього. А от з моєї практики все, що має площу для маневру, як правило використовується в найогидніший спосіб. Тому...

\_\_\_\_\_. Ми якраз в Законі про повну загальну середню освіту часто використовуємо це.

КИРИЛЕНКО І.Г. ...приклад – НАЗЯВО. Дали поле для маневру і маневрували всі роки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я, власне, про це і говорю, я власне, про це і говорю.

КИРИЛЕНКО І.Г. Чотири роки. Поки, то запустили одну людину, яка не повинна була б туди запуснитися, – ну, ми ж знаємо, за що ми говоримо. І таким чином чотири роки НАЗЯВО не було. Дали широке поле для маневру і маневрували чотири роки, заблокувавши...

ППА Н.Р. Ми просто якраз перед тим мали робочу групу по Закону про повну загальну середню освіту. І, власне, ми для того часто закладаємо цю можливість, що це те, що можна динамічно змінювати, якщо воно не працює. Якщо ж ми в закон закладаємо щось дуже вузько, то відповідно, ми себе потім обмежуємо і зміни наступні можна зробити, коли він наступних 226 голосів. А формулювати, підзаконними актами змінювати є простіше ніж вносити зміни до закону. В цьому я пропоную логіку. І, відповідно, коли ми бачимо, що воно не працює, ми тоді можемо швидше змінювати і реагувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Наталя, я розумію. Але не ми можемо змінювати. Ви згодні? Не ми.

ППА Н.Р. Так. То питання з багатьма невідомими.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це абсолютно точно. То вже будуть інші люди, в інших...

ППА Н.Р. Можуть бути ті самі, можуть бути інші.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми не знаємо наперед, хто цим буде користуватися. Але тим буде користуватися виконавча влада.

Тому питання в тому, якщо ми хочемо зафіксувати щось в законі, його краще зафіксувати. Якщо ми хочемо віддати поле для маневру, давайте віддамо поле для маневру, тут же ж питання таке. Якщо це дискусійне питання, його теж треба поставити на голосування. Так?

ППА Н.Р. Думаю, що так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте. Ніхто заперечень не має? Тоді давайте, у нас є...

ППА Н.Р. Правка 13-а.

КИРИЛЕНКО І.Г. Мається на увазі, Сергій Віталійович, ми прибираємо слово "кваліфікаційні".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. У нас єдине питання, яке ми... Перше – це доповнювати словом "кваліфікаційні" чи ні. І...

КИРИЛЕНКО І.Г. Слово "кваліфікаційні" ми залишаємо чи ні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це чотирнадцяти рядок 13 правка.

І ще один момент. Десятий рядок 9 правка – "поспіль".

\_\_\_\_\_. Пане Сергію, можете з приводу цієї правки "поспіль", прочитати, як ця норма буде звучати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Без "поспіль".

\_\_\_\_\_. Дайте мені, я подивлюся.

КИРИЛЕНКО І.Г. Коли прибирається слово "поспіль", то два терміни і все, на цьому закінчилося. Все.

\_\_\_\_\_. Можна, я зачитаю?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, прошу.

\_\_\_\_\_. Значить, "одна і та сама особа не може бути керівником відповідної державної наукової установи більш як два строки". Зараз це є, добавляється "поспіль".

КИРИЛЕНКО І.Г. Або прибираємо "поспіль".

\_\_\_\_\_. Справа в тому, що тут ми говоримо зараз про ті проблеми, які є і які можна, хто може погано ними скористатися. А ви візьміть інші питання. У нас зараз, якщо без "поспіль", подумайте, що керівником установи може бути тільки два строки. Він може бути один зараз, один через 10, 20 років, але один ще і все, все, більше немає можливості. Тобто у цій установі, так...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там написано, що конкретно в цій установі, до речі?

\_\_\_\_\_. Там є, там є прив'язка до конкретної установи там є.

Одна і та сама особа не може бути керівником відповідної державної наукової установи, це одна і та сама установа. Тобто тут прив'язка до однієї установи є. Тобто керівником іншої установи може бути, а тут немає...



І є таке, що він може бути один строк зараз, а другий десь там через 20 років, але тільки один раз і все. Якщо ми візьмемо так, оновиться команда, буде молодий там директор в 35 років, отримає 40 років, 45, в 55, це вже через 10 років він не може бути навіть цієї установи. А якщо побачить, що новий директор, а він буде обов'язково через два строки, новий буде обов'язково вибраний, попрацював і не дотягнув до тих вершин, який темп сповільнився, чому не поставити того самого директора, який був, який йшов активними темпами?

\_\_\_\_\_. Тобто ви наполягаєте, що...

\_\_\_\_\_. Це виборча взагалі-то... Це вибирає, це вибірна... це ніхто її на цю посаду не призначає. Це вибірна посада. Я вважаю, що...

КИРИЛЕНКО І.Г. Одну хвилиночку, мало того, після виборів міністерство повинно затвердити і підписати контракт. Це не імперативна норма... *(Не чути)*  
Тобто запобіжники є, якщо... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

КИРИЛЕНКО І.Г. ...як кажуть, були настрої, то міністерство може не підписати.

\_\_\_\_\_. Дякую за можливість висловитися з цього питання.

Шановні колеги, ця норма – це не норма, яку ми маємо розглядати, з моєї точки зору, користуючись статистикою, а користуючись тим, який політичний концепт ми хочемо закласти.

Представте, що людина, зайшовши, молода, в 35 чи в 40 років, на посаду директора, вона розуміє, що закон їй дозволяє, відкриває шпаринки через 10 років продовжити своє директоранство в цій установі, зробити там його майже безкінечно через певні маніпуляції. Чи буде така людина зацікавлена в тому, щоб готувати собі команду? Вона зробить все протягом цих 10 років, щоб витоптати все навколо себе і не залишити жодного конкурента. Західна практика, коли такі терміни обмежені, вона говорить про те, що коли людина напевно знає, що через 10 років вона піде, і вона хоче, щоб після неї залишилося щось добре, вона буде, навпаки, готувати з собою команду, яка продовжить цю роботу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наведіть, будь ласка, приклад, коли в Україні людина знала, що через якийсь термін вона піде і підготувала після себе гарну заміну. Наведете приклад?

\_\_\_\_\_. А у нас не було нагоди отримати таку практику.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та ви що? Да, ну. Кожен міністр знає, кожен керівник "Укрзалізниці", знаючи, що ми тут згадували, будь-якої компанії знає, що в нього один термін, хоч хтось підготував собі заміну? Ну, така собі аргументація. Ну, забороніть два терміни...

\_\_\_\_\_. Лілія Михайлівна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, підготувала.

\_\_\_\_\_. Дивіться, тут йдеться, з одного боку... А з другого боку, коли керівник буде знати, що через 10 років він уже не буде керувати, який у нього буде стимул хорошо керувати, а не красти, вибачте, ще й інше щось робити, щоб та установа взагалі не осталась без нічого? *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слухайте, колеги. Дякую.

Тут питання в тому, що обійти в принципі можна будь-яку заборону. Ну, два директори домовляться між собою, будуть вони змінювати між собою ці наукові установи. Або три директори, що взагалі на все життя вистачить. Ну, тобто це таке питання. *(Шум у залі)* Да.

Я думаю, що вже досить дискусій, колеги. Давайте ми поставимо на голосування серед членів комітету оці дві правки. Да, пан .....

\_\_\_\_\_. *(Не чути)*

\_\_\_\_\_. Це український варіант. Вони ототожнюють.

Ну, давайте так, нам після цього редактори поставлять такий, як прийнятий у...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Богу, у нас є редактори.

\_\_\_\_\_. *(Не чути)*

\_\_\_\_\_. Це редактори технічно, наскільки прийнято в законотворчій діяльності, вони визначають чітко і зроблять технічну правку, якщо буде потрібно. Чи підряд, чи поспіль.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, колеги, дякую.

Отже, якщо все, більше ні в кого немає пропозицій, заперечень. Давайте проголосуємо дві ці конкретні окремі правки, про які ми говорили, навколо яких у нас дискусія. І потім проголосуємо наше рішення в цілому.

Отже, рядок номер 10, правка номер 9: абзац 2 частини третьої доповнити в кінці словом "поспіль".

Хто за те, щоб підтримати цю правку, колеги? Ну, добре. Нас п'ятеро. Хто – проти? Один. Хто – утримався? П'ять. Рішення... правка не приймається.

КИРИЛЕНКО І.Г. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Ви помічаєте собі, пані Наталя, кількість?

ППА Н.Р. Да. 5 – 5 – 1.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Друга правка.

КИРИЛЕНКО І.Г. *(Не чути)*

ППА Н.Р. Якщо нас 11, то 6. Нас сьогодні 11?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нас 12.

ППА Н.Р. Щось не зрозуміло. Зараз.

КИРИЛЕНКО І.Г. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, без "поспіль".

\_\_\_\_\_. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все.

ППА Н.Р. Дивіться, так, тут питання технічне. По голосах у мене вийшло: 5 – за, 1 – проти, п'ятеро – утрималось, а нас 12. Нас 11.

Давайте ще раз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався?

ППА Н.Р. Давайте ще раз, щоб ми перерахували, бо в мене вийшло 11, а нас має бути присутніх 12. Немає тільки Інни Совсун, всі решта присутні. Тому давайте визначимось, мусить співпасти кількість – 12.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А в нас що, одного не вистачило?

ППА Н.Р. Да.

КИРИЛЕНКО І.Г. Не вистачило одного голосу.

\_\_\_\_\_. 5 – 5 – 1, а всього 12.

ППА Н.Р. Ні, так у нас... Я рахую присутніх.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так було 6, а я нарахував 6...

ППА Н.Р. 6 – за що?

ГОЛОВУЮЧИЙ. За "утримався".

ППА Н.Р. 6 – утримався? Тоді 6.

*(Загальна дискусія)*

Кажуть, що 5 утримались. Давайте ще раз голосуємо, щоб було ясно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та давайте відмінімо цю правку одноголосно, да і все, які проблеми. То ми ж вирішили. Ми вже вирішили, да. Голосів на правку немає. Хотите переголосувати?

ППА Н.Р. Ні, як комітет вважає. Я не наполягаю.

КИРИЛЕНКО І.Г. Залишається чинна редакція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, залишається чинна редакція.

Да, друга права номер 13. Пункт 1.4 сьомої статті 22 після слова "оприлюднює" доповнити словом "кваліфікаційні".

Хто за те, щоб підтримати цю правку.

Давайте порахуйте.

ППА Н.Р. 11. Ні, не одноголосно, я утримаюся.

Ще хтось утримується?

ГОЛОВУЮЧИЙ. 11 – 1.

ППА Н.Р. Проти теж немає. Все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правка прийнята.

\_\_\_\_\_. Можна мені одне коротеньке питання? Колеги, пані Юлія, а чому ви не приходили до нас от на засідання підкомітету, щоб ці питання...

БЕЗВЕРШЕНКО Ю.В. В понеділок не встигла просто. Не встигла в понеділок, я була...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, колеги, ми в майбутньому домовимось...

\_\_\_\_\_. Да, щоб ми просто більш глибоко ці питання розбирали і ми були готові.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто, щоб ми не витрачали час. Да. Ну, я розумію, що... Я теж не встиг прийти, тому, вибачте, це і моя вина, то я тут запитую декілька питань. Але просто ми витрачаємо час, ми годину обговорювали одне питання і це... Давайте ми наступного разу будемо пробувати... Ми завжди всіх запрошуємо і не проти... Да. Точно щось треба.

\_\_\_\_\_. У зв'язку із... технічна просто. У зв'язку із тим, що одна була змінена, прошу у вирішенні комітету технічно, щоб я відкоригував праву частину, тому що там номери просто треба буде змінити, оскільки, якщо ми одну правку не приймаємо, то права частина зміняться номери.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А чому вона зміниться, ми...

\_\_\_\_\_. А чому? Ми всі виносимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона просто буде відхилена.

\_\_\_\_\_. Вона просто відхилена...

ГОЛОВУЮЧИЙ. То просто вона вже буде відхилена комітетом.

\_\_\_\_\_. Пункт 9 тоді знімається. Пункт 9 тоді знімається, тоді її треба викинути з правої частини.

\_\_\_\_\_. Пункт 9? Правка 9 пункт 10.

\_\_\_\_\_. Ні, пункт 9.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, і? Так, а правка залишається, там же нічого нікуди...

\_\_\_\_\_. Права частина – це тільки ті, що прийняті, що підтримані були комітетом, тому її треба викинути звідти, а відповідно наступні перенумерувати. Це технічна буде...

\_\_\_\_\_. Ні, ні. Я хочу по технічній зрозуміти. Але ж в зал виносяться всі просто з грифом комітету "відхилено" чи "прийнято".

\_\_\_\_\_. Ні, права частина – це пропозиція комітету. Тобто якщо ви її відхилили, то справа її не буде вже.

\_\_\_\_\_. А як вона тоді винесеться на голосування в сесійну залу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто буде як відхилена.

\_\_\_\_\_. Без цієї правки справа.

\_\_\_\_\_. Але ж ми постійно так робимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та тут просто буде пусте місце, воно нічого нікуди...

\_\_\_\_\_. Пусте місце у зв'язку з тим наступна буде...

*(Загальна дискусія)*

\_\_\_\_\_. Права колонка остаточний текст, і там нумерація буде не по порядку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте...

КИРИЛЕНКО І.Г. Я поясню, щоб... Тише! В правій колонці буде остаточна редакція. Середня колонка – це те, що буде головуючий весь час: правка така-то, ви наполягаєте чи не наполягаєте. Я автор цієї правки я можу наполягати можу не наполягати.

\_\_\_\_\_. Так, тому я хвилююсь.

КИРИЛЕНКО І.Г. Крапка. Не переживайте. А права колонка – це те, що комітет виносить. Середня колонка – це те, що підлягає голосуванню в залі чи не голосуванню.

\_\_\_\_\_. Все, добре, дякую.

\_\_\_\_\_. Головуючий завжди буде питати. Тому не переживайте, цієї в правій колонці не буде, комітет її прибрав. Уже її не буде. Якщо зал раптом захоче визначитись після мого наполягання, захоче визначитись і поставить її, то тоді може редакція вже змінитися залом, бо остаточне рішення приймає Верховна Рада, зал.

\_\_\_\_\_. Дякую.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я наполягати, звичайно, не буду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але навіть, якщо автор буде наполягати все одно в даному випадку, комітет, представник комітету говорить, що комітет відхилив цю правку.

\_\_\_\_\_. Все, все, ясно. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І чому відхилив.

Колеги, у зв'язку з... Колеги, я ставлю на голосування тоді рішення комітету про проект Закону про внесення змін до Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність".

Отже, заслухавши та обговоривши інформацію про друге читання проекту закону (реєстраційний номер 0898) Комітет Верховної Ради з питань освіти, науки та інновацій вирішив рекомендувати Верховній Раді України відповідно до

пункту 3 частини першої 123 статті Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" проект Закону про внесення змін до Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" (реєстраційний номер 0898) за результатами розгляду прийняти в другому читанні і в цілому з урахуванням двох правок, які ми сьогодні тут підтвердили і не підтвердили, або врахували і відхилили, відповідно.

Хто – за?

Доповідачем на пленарному засіданні призначити голову. Але вже ж проголосували. Дякую. Одноголосно.

Друге питання. Про проект Закону про внесення змін до деяких законів України, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру (реєстраційний номер 0897). Знову-таки проект до другого читання, перехідний закон. Іван Григорович, сьогодні ваш бенефіс, прошу.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я маленьке уточнення до попереднього засідання, до попереднього питання. Я хотів би до колег звернутися, Юля до вас. Юля, до вас звернутися, до представника міністерства. Колеги, ми вас запрошували і на робочу групу, і на підкомітет, по якимось причинам ви не змогли бути, але тоді хтось би був бути, хто ваші представляв інтереси. Бо потім ми на комітеті втрачаємо дуже багато часу.

Абсолютно слухні речі, ви б на підкомітеті їх сказали, і вже на комітеті ми рівно п'ять хвилин потратили б на все, бо ні в кого не було б зауважень. Це просто до слова, щоб ми дуже економно витрачали час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

КИРИЛЕНКО І.Г. Стосовно наступного законопроекту. Комітет розглядає цей проект в другому читанні. І, дійсно, на комітеті відзначалося, що з "бородою", дуже з "бородою" законопроект. І всі знають, в чому "борода" велика. В тому, що ГМО і в тому, що це дуже великий резонанс у суспільстві. Мала роз'яснювальна робота в країні була проведена стосовно того, що таке ГМО, що це за наукові розробки, з чим вони пов'язані. Та я скажу, і в світі теж не така проста історія. Але ГМО крокує по планеті, нікуди не подінемось.



Тому в цьому законопроекті ми постаралися врегулювати всі питання і жорстко поставити перепони, де тільки можна, щоб цим займалися виключно наукові установи, причому дуже локалізовано. Без винесення в широкі масштаби застосування, мається на увазі посіви товарні чи експериментальні і так далі, і тому подібне. Тому якщо говорити за ключову річ цього закону, то це ГМО, перш за все.

Тому для протоколу. Після прийняття в першому читанні цього законопроекту були проведені фахові консультації та за поданням Міністерства освіти і науки і Національної академії наук України були розроблені та подані відповідні пропозиції та поправки, загалом 15 до другого читання. І Національною академією наук, і міністерством. Інших пропозиції від народних депутатів не надходили. Тобто урядовий законопроект і ми максимально постаралися все-таки, щоб уряд і Національна академія наук якомога глибше були в цій темі.

В понеділок було засідання підкомітету, на якому розглянуті усі поправки, та прийнято рішення щодо рекомендацій з урахуванням технічних поправок. Я концептуально сказав, що ми в цьому законі постаралися відрегулювати. Наукова діяльність. Для наукових цілей. З науковою метою. Локалізовано максимально. Щоб не пішло розповсюдження так, що десь знову якісь залишилися лазівки, щоб воно не пішло в промислові і в товарні посіви, і в розведення. Національна академія наук і міністерство погодило свої по суті правки, і підкомітет з ними погодився. Перед вами вони.

Колеги, якщо є запитання, будь ласка. Не просто буде в залі проходити. Тому буде все залежати від фракції "Слуга народу". Якщо на фракції ви підтримаєте, закон пройде. Якщо не підтримаєте, закон ні за яких умов не пройде. Бо я знаю інші фракції, знову ж таки будуть маячити на те, що все-таки в суспільстві не проведена широка роз'яснювальна робота, і ГМО сьогодні викликає більше застережень ніж схвалення. Так, на превеликий жаль, так історія є.

Тому ви бачите, з якого року цей закон пилиться тут. Чому він пилиться? Тому що головуючий, коли вносився попереднім нашим комітетом на засідання Погоджувальної ради, головуючий завжди питав, голоси в залі є? Голосів в залі не було. Не було, це правда.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Григорович.

Чи є колеги в кого запитання, пропозиції? Пане Романе.

ГРИЩУК Р.П. У мене якраз немає запитань до ГМО і до правок 9, 3, 15, які саме регулюють цю норму. У мене є запитання до іншої частини, а саме експерименти над тваринами. Тому що цим законом, а особливо правками, які були внесені, по-перше, скасовується необхідність отримання дозволу Міністерства освіти, а, отже, виведення експериментів над тваринами з-під контролю профільного відомства. Правками 4, 5, 6, 7, 8 ми крім наукових установ дозволяємо проводити експерименти над тваринами підприємствам та організаціям безконтрольно.

\_\_\_\_\_. не просто підприємства, ми розглядали на підкомітеті, а підприємства, які займаються науковою діяльністю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наскільки я пам'ятаю, пане Роман, там же має бути вчена рада?

ГРИЩУК Р.П. О'кей, вчена рада, да, а контроль з боку держави? Тільки, чи є вольєри, да.

Друзі, ми обговорювали, дійсно, це питання на підкомітеті, я на підкомітеті сказав своє відношення саме до того, що ми правками дозволяємо підприємствам і наукових установ, підприємствам і організаціям. Я буду проти цих правок, тому що я вважаю, що коли в цей час, коли весь світ йде до більш гуманних методів по роботі з тваринами, ми розширяємо, ми створюємо сферу спеціальну. Тобто, да, ми можемо казати, що має бути науковий відділ, але у нас жодного контролю немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вас, напевно, трішки розчарує, пане Роман. Я майже впевнений, що у нас і зараз контролю немає, незважаючи на те, що зараз це входить до відання міністерства.

ГРИЩУК Р.П. А ми легалізуємо це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, прошу.

\_\_\_\_\_. Дякую, Сергій Віталійович. Дякую, колеги.

Я із сумом хочу констатувати, що, дійсно, зараз контролю не відбувається. Тому що міністерство не має інституційної спроможності здійснювати такий контроль. І ми пропонували якраз прибрати зі сфери відповідальності повноважень функцію по наданню дозволу, адже логіка говорить, що якщо ти надаєш дозвіл, то ти маєш забезпечити контроль виконання цих умов.

В нашій країні контролем взагалі за дотриманням прав тварин займаються інші органи. І це абсолютно не Міністерство освіти і науки. Щодо проведення дослідів наукових на тваринах, то у всьому світі це також відбувається. Але в усьому світі є ради з біоетики, чи як вони правильно називаються, на яких і визначаються правильно умови проведення, щоб тварини не мучились. В першу чергу, щоби їм не завдавали додаткового і невиправданого болю. Адже білі миші, їх спеціально вирощують для того, щоб проводити на них досліди. І без цього нікуди не можна. І науку не можна проводити.

Тому наша пропозиція була в тому, щоб якщо ти не можеш контролювати це, хоча б дозволити створити прозорий механізм для того, щоб громадські активісти, інші організації мали змогу дістатися до цієї інформації і власними силами, що зараз, власне, і відбувається, за рахунок і грантових проектів і так далі. Контролювати і тиснути на те, щоб відповідні організації відкривали інформацію про те, яким чином в них цей процес організований.

Тому ми би просили Верховну Раду підтримати ці зміни для того, щоб дати можливість міністерству просто ввести електронний реєстр таких повідомлень. І якщо виявиться, що якась організації проводила такі досліди і не внесла відповідну інформацію, то на це, відповідно, має реагувати. Але МОН, дійсно, не в змозі контролювати по кожній організації порядок, виконання цього порядку і цих ліцензійних умов чи дозволів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Мікрофон.

\_\_\_\_\_. Підтримайте правку "підприємств і організацій", крім "наукових установ".

\_\_\_\_\_. Власне, в нас є і фармацевтичні, і фармакологічні підприємства, і косметологічні, які також мають свої внутрішні підрозділи наукові і наукові відділи. Є агрохолдинги, в яких також є біолабораторії і навіть

потужніші ніж в нашій Аграрній академії і університетах. Які також ці досліді проводять і мусять проводити ці досліді, бо від того... без них буде нереально.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Дмитре. Юля.

ГРИШИНА Ю.М. У мене питання до вас. Скажіть, будь ласка, ви говорите, що Міністерство освіти не може контролювати цей вид діяльності. А хто може контролювати його? Можливо, просто тоді вирішити питання таким чином, що той, хто може контролювати, той буде надавати дозвіл тоді на такі види діяльності?

\_\_\_\_\_. Якщо я не помиляюсь, то у сфері Мінагрополітики колишнього було агентство, держслужба якась, ветеринарна, здається, ветеринарна служба, яка мала підрозділи по кожній області, які контролювали такі речі. І Нацполіція відповідно так само.

ГРИШИНА Ю.М. Ми можемо вирішити цю проблему шляхом перекидання цієї функції іншому органу державному?

\_\_\_\_\_. Я дуже сумніваюсь, що поліцейські, при всій повазі до нашої Нацполіції, зможуть зайти в університет чи в наукову лабораторію і перевірити...

ГРИШИНА Ю.М. Не поліцейські...

\_\_\_\_\_. І кваліфікаційно встановити, чи відповідає проведення цих досліді тому регламенті, який прописаний. Вони мають іншими питаннями займатися...

ГРИШИНА Ю.М. Я не про поліцію зараз, я про той державний орган, який має в межах своїх повноважень має, йому доцільно надавати ці дозволи, щоб він потім міг контролювати. Так, як ви говорите, що ви дозвіл надаєте, а контролювати не можете.

\_\_\_\_\_. Я не можу констатувати, чи може, чи ні, я виходжу з тої дискусії, яка була навколо цього закону, коли він приймався. І на МОН це покладалося тому, що ця служба, про яку ми зараз говоримо, до неї не було

довіри, і там все працювало на рівні корупційних домовленостей. І тому всі активісти, які нам закидають, що цей законопроект нікуди не рухався, заберіть це собі, тому що там на місцях робиться корупція, а ви зможете це проконтролювати. На жаль, ми не маємо інституційної спроможності це проконтролювати. І навіть якщо би таке політичне рішення було би прийнято, і МОНу дали ресурси на те, щоб створити підрозділи по областях для контролю, то ми б також не мали б цих людей за відповідними кваліфікаційними вимогами, про що ми сьогодні говорили...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все ж таки кваліфікаційними.

\_\_\_\_\_. Досвід, відповідно, і знання справи. А хто ж зможе претендувати на заняття посади, як не ті люди, які до того працювали і цій службі? Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Дмитре. Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г. На превеликий жаль, змушений констатувати, що це правда те, що сказав колега. Дійсно, коли приймався цей закон, велика недовіра до структури, яка могла би піклуватися професійно, кваліфікаційно це, і тоді рішення було прийнято отаке компромісне – покласти все-таки на... в структурі Міністерства науки і освіти, освіти і науки. І це наукові все-таки ж, перш за все, дії, які передбачені цим законом, це наука. Ми ж ще раз підкреслюємо, що наукових цілей. Але, на превеликий жаль, ветеринарна медицина, як структура незалежна, в державі ліквідована. Міністерство аграрної політики ліквідовано, воно ввійшло в структуру Міністерства економіки. Тому, можливо, записати "органи державної виконавчої влади" просто? Зараз, ви ж знаєте, реформа може бути кожного місяця, міняється назва. Міняється назва, тоді треба міняти закон. Тоді пишеться так: орган, який веде кваліфікаційно цю кафедру, як кажуть. Так як ми попереднє рішення комітету приймали, що покласти на комітет, до відання якого відноситься. Назви комітетів мінялися. Назви комітетів мінялися, треба міняти постанову уряду... постанову Верховної Ради. Можна записати так, якщо ми хочемо зняти з Міністерства освіти і науки це питання. яке було повішене трошки штучно, як кажуть, за вуха притягнуто, можна на орган виконавчої влади,

який... в сферу компетенції якого входить. Уряд може визначити, в сферу компетенції якого органу це входить.

Зараз це, якщо ми будемо брати на увазі ветеринарну медицину, бо вона все-таки залишилася, як самостійний підрозділ його немає, але ж все-таки залишилась ветеринарна медицина, то уряд може визначитися: покласти це на Міністерство економіки, де зараз є підрозділ, який займається сільським господарством і, звичайно, ветеринарна медицина.

\_\_\_\_\_. Не буде ризику, що уряд визначиться, що це знов МОН?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та 100 відсотків. В тому то і справа.

КИРИЛЕНКО І.Г. Ми з себе, як кажуть, знімаємо цей тягар і перекладаємо на уряд. Ну, ви ж бачите, міністерство не хоче цим займатися або це не зовсім їм властиво.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, це по-перше.

По-друге, я абсолютно погоджуюся з паном Дмитром, треба мати інституційну спроможність для цього. Той, хто видає дозвіл, починає відповідати за ті дозволи, які він видав. Якщо у нього... він не спроможний це робити, вибачте, це проблема.

По-друге, знаєте, іноді, я думаю, що цей парламент теж до цього колись дійде. Іноді деякі речі потрібно просто визнати, що вони є, і дозволити їм жити цим речам. Що, якщо зараз це і так відбувається, то який сенс нам продовжувати тримати в законі норму, яка має це регулювати і більше того, видавати дозволи, і ще на цей центральний орган виконавчої влади відповідна відповідальність лежить за, власне, за ті дозволи, які видаються або не видаються, все одно. Ну, я знаю, що не видаються. І вони справді по факту не видаються.

Колеги, якщо є ще в когось пропозиції чи зауваження до проекту закону? Справа в тому, що, мені здається, що підкомітет дуже добре попрацював над обома. Всі правки, які були запропоновані, враховані. Якщо ще є думки, давайте висловимося. Але я вас прошу по одній репліці, у нас ще одне питання, а о 17-й нам треба в зал.

ППА Н.Р. В мене питання, я хочу все-таки щодо Конвенції про хребетних тварин, як воно співставляється. Ми згадували при першому розгляді, але, якщо тако підсумувати, як воно, Європейською конвенцією 76-го року щодо захисту прав хребетних тварин, ту, яку ми, до якої ми приєдналися, але ще не ратифікували. Як воно пов'язується з цими науковими експериментами? Бо знаю, що у всіх країнах світу якраз відходять від експериментів над твариною і замінюють іншими їх інноваційними методами, і це припустимо лише там в дуже рідкісних випадках, коли досліджуються ліки, але в принципі взагалі... Так, коли взагалі немає альтернативи. А тут, власне, навпаки ми розширюємо можливості проведення над твариною, і нас, по-моєму, можуть розглядати як сірі ринки дослідів. Ну, тому є одна з думок, тому я би хотіла почути коментарі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від кого ви хотіли почути коментар, пані Наталя?

ППА Н.Р. *(Не чути)*

\_\_\_\_\_. Мені здається, може це не зовсім до теми, ми зараз говоримо дещо про інше, не про саму процедуру, а про дозвільну систему і систему контролю.

ЛЕВЧУК О.М. Колеги, дивіться справа в тому, що ми тут зняли рівень, дозвільний рівень. Дивіться, якщо в самому законі, там чітко прописана категорія, що можна робити з тваринами. І там написано, що тільки у виключних випадках, якщо немає іншої можливості проведення досліджень, а тільки з тваринами, тільки тоді застосовуються тварини. Тобто це не досліді над тваринами, це досліді з використанням експериментальних тварин. Це зовсім різні підходи до цього, навіть у визначенні самого процесу.

Тому в даному випадку в нас і процедура також, якщо раніше потрібно було отримати дозвіл, так питання в тому, що не всі могли подавати на цей дозвіл, там... і одні могли подавати, другі могли не подавати, а зараз вони мають бути зареєстровані, обов'язково.

Що для того, щоб зареєструвати вони мають мати? Мають обов'язково мати науковий підрозділ і мають подивитись другий пункт, затверджені вченою радою плани, основні напрями наукові. Тобто, якщо вони проводять дослід, а у них

немає цього запланованого, то тоді тут вже зразу стають, те, що це... Тобто можна перевірити, чи вони запланували його, чи воно є в планах роботи, і можна перевірити, як воно робиться. А якщо цього всього немає, цих моментів, то тоді немає можливості просто перевіряти.

Тут якраз є запобіжник в тому. Крім того, крім наукової складової, ми зовсім забуваємо про навчальну складову. Ми якраз її сюди вводимо. Тут є також для навчання, тому що біологічного профілю заклади вищої освіти, медичного, особливо без цього неможливо проводити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олеже. Чи ще є запитання?

\_\_\_\_\_ . Останнє запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сподіваюсь дуже..

\_\_\_\_\_ . О'кей, потім я прошу, щоб ми виставили ці правки на голосування.

В діючому законі не передбачено "підприємств, організацій". Ми зараз дозволяємо підприємствам, організаціям. Просто зафіксувати цю історію, да. У нас наукові тільки, ми відкриваємо підприємствам. І жодним чином не обмежуємо, що це мають тільки фармацевтичні.

\_\_\_\_\_ . Наукові, мається на увазі.

\_\_\_\_\_ . О'кей, у мене косметологічна компанія, я створю собі науковий підрозділ і все, для косметики використовую тварин.

\_\_\_\_\_ . І ми ще ....відповідальність ставимо над експерименти на суб'єкт, який це проводить.

ЛЕВЧУК О.М. Справа в тому, що я говорив вже, що були різні трактування наукової установи, коли було в проекті цього закону, яке є зараз. Наукова установа, відноситься тільки та установа, у якої кількість наукової складової більше 50 відсотків. Тільки тоді вона може називатися науковою. Всі інші відповідно до Закону "Про наукову і науково-технічну діяльність", всі інші, вони не називаються науковими термінологічно. Але це всі компанії, всі фармакологічні компанії. Ви розумієте?



І тому не можна тільки терміном "наукові установи" тут зупинитися і "заклади вищої освіти". Тому що увесь бізнес, а в бізнесі там дуже велика складова саме наукової, інакше вони не будуть розвиватися. Він тоді просто не зможе це робити, і це будуть робити без регулювання.

\_\_\_\_\_. Ми цим законом ніяк не регулюємо. Тобто будь який бізнес може, якщо створюється науковий підрозділ, може.

\_\_\_\_\_. Чекайте. Є закладена норма, перелік підприємств, організацій, наукових установ і вищих закладів, які проводять дослід, затверджуються і оприлюднюються на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику в сфері освіти і науки. Тобто... Ні, це вже правка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте, я вас дуже прошу...

\_\_\_\_\_. Вже був підкомітет, ми ж все це обговорювали. Ну, ми ж так...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте ми ще раз домовимось, якщо ви не проти. Я зрозумів. Є декілька позицій щодо певних моментів є деякі нерозуміння. Давайте, ми домовились. По-перше, нам розсилають таблички, досить повні, з усіма правками врахованими і старим законом. Давайте просто хоча би будемо їх читати. Це перше. Там, насправді, це питання описано. Навіть я його пам'ятаю в першій версії.

По-друге, в нас є підкомітет. Якщо є бажання посперечатися, є переймання за якісь частини, наслідки або причини, давайте ходити на підкомітет. Це дуже важливий момент. Ми можемо фіксувати, вибачте, під стенограму, свої політичні позиції будь-яким чином, але давайте це робити принаймні тоді швидко. Бо в нас дві години на комітет, ми вже витратили півтори, і в нас ще є одне велике питання, о 17-й ми мусимо цей, до нас ОБСЄ приїде, тому нам буде потрібно підготувати зал.

Колеги, якщо... Я от теж думаю. Коли ми будемо розглядати 504 правки до Закону про повну загальну середню освіту, я собі з жахом уявляю засідання комітету, чесно.

\_\_\_\_\_. Підіть на робочу групу, а потім слова...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже вас прошу ходити на робочу групу.

\_\_\_\_\_. Пане Сергію, у нас вчора не було жодних питань, позавчора по тваринам. Але ми все обговорили, я не знаю, чому зараз це починається знову.

\_\_\_\_\_. Ми були, ми це проговорювала, і я побачила ще нові факти, які я в той момент я не бачила. І тому я задала питання, що це суперечить європейській практиці, тому мене це і хвилює. І ми досліджували весь цей час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, якщо принципові ще є зауваження, давайте останнє тоді підведемо підсумки. Іван Григорович, прошу. І я поставлю на голосування.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановні колеги! Абсолютно правильно ви щойно сказали, на підкомітеті ми з вами повинні більше ретельно. Робоча група, потім підкомітет, більш ретельно обговорювати.

Єдине, що буду просити вас, якщо тільки ви десь побачите, що це який лобізм чийсь, чийсь інтереси, негайно знімаємо навіть з розгляду, навіть на них не будемо сприймати. Лобізм чийхось інтересів в нашому комітеті не прийнятий, і не буде прийнятий. Тут будемо всі в темі, ніхто не буде в долі.

Тому, якщо десь хтось думає, що десь комусь ми щось підіграли, коли на підкомітеті виникло питання, а як це підприємство, організація не тільки наукові установи? Да, в базовому законі 50 відсотків і більше – це наукові установи. Але ж сьогодні життя рухається далі і сьогодні серйозні бізнесові структури мають, дійсно, лабораторії кращі, і все інше. Тоді ми прописали норми: вольєр, науковий підрозділ, все-все прописано. Все рівно можуть бути зловживання, я з вами згоден. Мене більше всього цікавило, звичайно, ГМО, це трепетна історія. А до тварин я теж відношусь так, як і ви, дуже трепетно. Якщо ви будете знімати ці правки, я вас підтримаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми сьогодні тут обідали в будівлі, не треба за ГМО перейматися. Все нормально. Воно давно вже з нами і у нас. І за долю тварин не треба перейматись.

Колеги, якщо ви не проти, можемо ставити на голосування? Я пропоную поставити все в цілому, бо всі правки враховані. Якщо...

\_\_\_\_\_. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Серйозно, хто ще хоче поставити 2-у і 4-у? Проголосуй проти рішення в цілому. Можна?

\_\_\_\_\_. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, пане ,Роман серйозно, може просто скажете під стенограму, що ви проти 2 і 4 правки, ми проголосуємо це в цілому.

ГРИЩУК Р.П. Проти 2, 4, 5, 6, 7 і 8 правок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми тоді зробимо простіше. Скажете ім'я, прізвище, номер...

ГРИЩУК Р.П. Грищук Роман, 222 реєстраційна картка. Я проти 2, 4, 5, 6, 7, 8 правок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так це ж всі правки практично.

\_\_\_\_\_. Я хочу... Дивіться, я хочу підтримати, у нас, насправді, в комітеті завжди... У нас завжди була позиція в комітеті, що якщо хтось хоче винести на голосування, то давайте її винесемо на голосування. Мені здається, що це було би прийнятно і було би видно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте. Якщо ви наполягаєте, давайте.

\_\_\_\_\_. Є 2-а і 4-а. Якщо є якісь ще потреби, окей, голосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Романе. Пане Романе, які номери правок?

ГРИЩУК Р.П. 2-а, 4-а, 5-а, 6-а, 7-а, 8-а.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поїхали. Правка номер 2. Зачитувати правку?

\_\_\_\_\_. Я думаю, маємо більше текст. )

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто за те, щоб врахувати правку номер 2?

ППА Н.Р. Вісім. Десять. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Хто – проти?

ППА Н.Р. Я пишу: один – утримався, один – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступна правка, яку ви хочете поставити?

Правка номер 4. Хто за те, щоб врахувати цю правку?

ППА Н.Р. Я так розумію, що 10.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – проти?

ППА Н.Р. Один. Утримався – один.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався один.

Яка наступна правка?

Правка номер 5. Давайте проголосуємо. Хто за те, щоб врахувати цю правку?

ППА Н.Р. 10.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – проти? Хто утримався?

ППА Н.Р. Один.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яка наступна правка?

Правка номер 7. Хто за те, щоб врахувати правку номер 7? Хто – проти? Хто утримався?

ППА Н.Р. Один – один.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Один – один.

Наступна правка. Правка номер 8.

Хто за те, щоб врахувати цю правку, правку номер 8? Хто – проти? Хто – утримався? Немає.

ПША Н.Р. Один. Десять – один – один.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Десять – один – один.

Яка наступна правка? Не було двозначних правок, ні?

Добре, колеги, тоді в мене ще одне прохання. У нас доповідачем на пленарному засіданні знову визначили голову комітету.

Іван Григорович, не хочете?

КИРИЛЕНКО І.Г. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви не проти?

КИРИЛЕНКО І.Г. Хтось повинен бути жертвою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Романе, дякую.

Ви, до речі, можете, пане Романе, мати виступ від фракції навіть.

КИРИЛЕНКО І.Г. Це друге читання тільки по поправкам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але ж все одно там є по хвилині.

КИРИЛЕНКО І.Г. Якщо правка у колеги є і вона не врахована, він може взяти слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А від фракції по хвилині, ні?

Добре, колеги, давайте хвилинку уваги все ж таки. Спробуємо завершувати.

Отже, по другому питанню. Є рішення про проект Закону про внесення змін до деяких законів України, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру.

Заслухавши та обговоривши інформацію про друге читання проекту Закону про внесення змін до деяких законів України, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру (реєстраційний номер 0897), Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій вирішив рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 123 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" проект Закону про внесення змін до деяких законів України, які регулюють відносини,

пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру (реєстраційний номер 0897), за результатами розгляду прийняти в другому читанні та в цілому. Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити, якщо ви не проти, голову підкомітету Івана Григоровича Кириленка.

Хто за те, щоб підтримати це рішення комітету? Хто – проти? Хто – утримався? Один утримався? Пані Наталю?

ППА Н.Р. Ви хочете, щоб я вже проголосувала, вже не буду міняти. Є рішення загальне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

У нас ще два питання. Я пропоную спочатку закінчити з "Різним", це дуже швидке питання, щодо пропозицій до порядку денного другої сесії.

Є пропозиція. Відповідно до частини третьої статті 93 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" звернутись до Голови Верховної Ради України Дмитра Разумкова з пропозицією включити до порядку денного другої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Постанови про внесення змін до деяких постанов Верховної Ради України (реєстраційний номер 2210), яку ми на минулому комітеті прийняли.

Хто за те, щоб його включити до порядку денного сесії, прошу проголосувати.

\_\_\_\_\_. Який закон?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проект постанови, який ми минулого разу на комітеті прийняли, по преміях.

Одноголосно. Дякую.

І давайте перейдемо до третього питання: про діяльність Освітнього парламентського центру. Пане Ігорю, вам слово.

Якщо ви не проти, давайте в хвилини 25 спробуємо вкластися.

КОГУТ І. Дуже швиденько.

Дуже вдячний за можливість сьогодні долучитися до засідання комітету. Я представляю програми USAID РАДА. Я думаю, що ви більш-менш знаєте про цю програму. Ми маємо декілька напрямків своєї діяльності в цьому епізоді нашого

існування. Багато хто з вас так чи інакше були свідками чи є свідками того, що ми називаємо орієнтація нових членів парламенту, нових народних депутатів України. Це йдеться і про тренінги, що постійно відбувалися, що відбулися і що будуть відбуватися.

Другий момент, це підтримка Інформаційно-дослідницького центру і формування дослідницької служби парламенту, дуже важливе питання. Для того, щоб народні депутати України мали завжди можливість отримувати неупереджену, незалежну інформацію стосовно різних сфер регулювання будь-яких політик.

Ще одна річ, це стосується нашої підтримки діяльності народних депутатів в округах. Ідеться про можливість посилення спроможності команд, комунікувати з виборцями, формування довіри.

Ну, і зрештою ще одне завдання, котре ми поставили перед собою, перед нами поставив парламент, керівництво попереднього скликання парламенту, це наповнення, змістовне наповнення діяльності Освітнього центру Верховної Ради України.

Властиво вам як новому скликанню, ну, пощастило до певної міри, тому що саме з новим скликанням цей центр набув повного дихання, відбуваються постійні уроки. Це діти середніх шкіл, середнього шкільного віку мають можливість не тільки відвідувати Верховну Раду, це дуже велика подія, це взагалі велике явище те, що Верховна Рада стала відкритою для всіх українців, в тому числі для молодого покоління.

Але більше того, завдячуючи Апарату Верховної Ради, є чудовий клас, оснащений для того, щоб проводити уроки. І є чудова команда людей, котрі сьогодні проводять ці уроки. Я, властиво, хотів би представити так само директорку, керівницю освітнього центру Верховної Ради Марину Терещук. Поки що Марина є частиною нашої команди програми USAID Рада.

Властиво, і через цей факт, і через багато інших ми хотіли сьогодні з вами поговорити, коротко презентувати самоосвітній центр, а саме ті питання, ті виклики, котрі можуть стояти в перспективі. Основне, що від нас залежить від програми USAID Рада, звичайно, зробити все від нас залежне і все належне для того, щоб цей центр став дієвим інститутом в рамках Апарату Верховної Ради,

котрий слугував би росту довіри до парламенту, зростанню громадянської освіти і громадянських певних компетенцій молоді України. І, властиво, ми це будемо продовжувати далі.

Що для цього потрібно, я думаю, мої колеги скажуть більш детально.

ТЕРЕЩУК М. Дякую.

Доброго дня, шановні народні депутати, шановні присутні на засіданні. Мене звуть Марина Терещук, я – керівниця Освітнього центру Верховної Ради України.

Ви всі отримали інформацію про наш Освітній центр, роздаткові матеріали. Я коротко дуже розповім про історію центру. Центр відкрито лише 19 липня 2019 року, тобто ми всього три місяці як працюємо. Цьому передувала велика підготовча робота. Ми взяли за приклад освітні центри інших країн світу, при багатьох парламентах світу діють такі освітні центри.

Власне, за ці три місяці, що вже відбулося? Ми вже мали 1 тисячу 400 відвідувачів за вересень в Освітньому центрі. На жовтень, листопад та, фактично, грудень вже закритий запис в освітній центр...

\_\_\_\_\_. Навіть на грудень вже закрито?

ТЕРЕЩУК М. Так. У нас є величезний попит, наша цільова аудиторія – це школярі та вже студенти, тому що дуже багато університетів звертаються до нас про відвідини.

Власне, мета центру – це підвищити рівень довіри до парламенту та покращити імідж шляхом просвітницької діяльності в стінах парламенту.

Ми вже проводимо по чотири-п'ять уроків щодня. Вже на січень навіть запис є. Сказала, що на грудень закритий, вже записуються на січень. Запис абсолютно відкритий. У нас на Фейсбук-сторінці описана процедура, як відбувається це. Школи і університети подають запит і приходять до нас на відвідини.

Я дуже вдячна членам комітету, які вже приходили до нас на уроки, і дехто не один раз. Дякую вам. Власне, це також є майданчик для спілкування народних депутатів з дітьми. І це дуже класна така можливість, коли діти напряму задають запитання народним депутатам. Багато мажоритарників привозять школярів до



нас і використовують це також як можливість просвітницької діяльності в межах парламенту.

В нас вже є розроблені базові уроки за цей час, є інформаційні матеріали. І за підтримки програми USAID ПАДА є фільми інформаційні, які ми показуємо. Освітній центр діє, якщо ви знаєте, на Грушевського, 5, кулуари, перший поверх. Це такий сучасний інтерактивний клас.

В чому проблеми і в чому ми хочемо просити підтримки. Ми хочемо вивести вже ці відвідини на системний рівень. Тому що за ці три місяці діяльності ми побачили величезний запит, проте не всі народні депутати та навіть не весь Апарат, на жаль, знають про діяльність Освітнього центру, не всі долучаються. А ми бачимо, що це дуже популярно. В понеділок Дмитро Разумков проводив урок у нас в центрі також. Вже близько 20 депутатів відвідали, провели уроки, заходи, дехто, повторюсь, не один раз вже були в нас. Потрібна системна робота з Міністерством нашим освіти та науки. Тому що поки що в нас в робочу групу входили дехто з представників міністерства, але це не виведено на системний рівень.

Також освітній центр введено в структуру Апарату. Це сектор в рамках інформаційного управління Апарату. Проте ми маємо лише три штатні одиниці і дуже низький рівень заробітної плати. Це навіть не державна служба. Тому в нас проблема в тому, що ми не можемо задовольнити весь попит на екскурсії, який є. Ми можемо проводити 4-5 екскурсій на день, але це також... Не екскурсії, а просвітницькі заходи. Але це дуже важко і мало. Тому що, фактично, ми можемо працювати з дев'ятої до шостої, тривалість уроку одна година йде. Але в нас немає потужностей на це.

Ну, і діалог депутатів з учнями та студентами. Хотілось би більш на системний рівень вивести, щоб всі відвідували наші заходи.

Так. Також ми проводимо заходи в регіонах, ну, "тижні парламенту" це можна назвати в регіонах, теж є величезний запит, коли ми їдемо в регіони і для дітей там проводимо просвітні заходи. Це проводиться в інтерактивній формі. Це не нудні там лекції. Ми розробили уроки, де проводимо інтерактивну рольову гру, де народні депутати з цих регіонів також спілкуються з дітьми, встановлюємо такий діалог.

І ми хочемо розробити загальну стратегію на декілька років розвитку освітнього центру й хотіли би, щоб, в першу чергу, освітній комітет долучився до розробки цієї стратегії, підтримали нас. Ну і бачення розвитку подальшого центру, тому що хочемо вивести це все на великий рівень такої парламентської просвітньої діяльності, яка до цього не проводилась на рівні парламенту, ну і розширити цільові аудиторії також, тому що і дорослим цікаво прийти і саме в стінах парламенту почути про функції парламенту, дізнатися про діяльність. Не ту картинку, яку вони бачать по телебаченню, а саме тут реально не викривлену картину побачити. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ГУЛЬТАЙ Л. Доброго дня, шановні присутні. Мене звати Любомир Гультай, я є програмним менеджером програми USAID РАДА. Додам кілька слів до того, що Марина сказала.

Отже, що ми від вас хочемо на цих етапах? Перше – це якщо раптом питання про кадрове забезпечення буде винесене в зал, то політичної підтримки про те, щоби освітній центр був забезпечений вакансіями, ну відповідними позиціями гідно оплачуваними, інакше у нас буде там дуже велика плінність кадрів, і ми не зможемо ..... фахівців там утримувати.

Друге питання. Це у нас в програмі є ресурси на створення стратегічного плану. У нас є своє бачення дальших перспектив, тобто перетворення цього центру в такий комплексний візитинговий центр на зразок кращих стандартів світових. Але ми би хотіли долучити до цього стейкхолдерів. Тобто, якщо би можна було від комітету делегувати, ну, там дві особи для вибору цього експерта, який буде керувати стратегічним плануванням і стратегуванням взагалі, то ми були б дуже вдячні, щоб це отримало такий високий представничий рівень, і комісії по відборі експертів. І, власне, самого цього стратплану, який би ми хотіли подарувати Верховній Раді після закінчення програми.

І, власне, закінчуючи з Освітнім центром, хочу вам додати, ми підготували вам пакет матеріалів в папочках про Освітній центр. Там є один буклет про Інформаційно-дослідницький центр. Це не стосується прямо Освітнього центру, однак, якщо зробити таку невеличку паралель, це такий собі освітній центр для

депутатів. Тобто це інформаційно-дослідницька служба, яка допомагає депутатам в їхній роботі.

Станом на зараз цей проект, який ми ведемо, це адвокатування та лобіювання створення дослідницької служби в структурі Верховної Ради, в Апараті Верховної Ради. І тому на цьому етапі, якщо у вас є необхідність отримати стислу інформацію з приводу будь-яких питань, необхідних вам як для виступу, так і в законопроектній роботі, ви можете до цього центру звертатись і ви отримаєте "вижимку", таку інформаційну довідку стислу, від 50 сторінок, яка сфокусовано висвітлює певне питання. Там є буклетик, є посилання на пошту, де ви можете звернутись до цього центру.

Власне, у мене все. Дякую. І ми готові на ваші питання відповісти, якщо такі є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, пані Юля, прошу.

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, я хочу сказати, що я... ми всі знаємо, особисто цих людей. Я декілька разів, мене вже запрошували, дійсно, я працювала і читала лекції школярам і студентам. І хочу сказати, що, дійсно, подякувати вам за вашу роботу, тому що це такий супер освітній простір, сучасний, куди діти приїжджають, вони бачать Раду, вони бачать живих депутатів, задають їм питання. Я бачу просто ці очі, захоплення, це, дійсно, чудова справа.

У мене питання до вас. Скажіть, будь ласка, а за чий рахунок у вас йде фінансування на сьогоднішній день?

ТЕРЕЩУК М. Я як керівник Освітнього центру зараз працюю в програмі USAID РАДА. Інші наші працівники за рахунок Апарату, але там зарплата в районі 6 тисяч гривень. Тому ви розумієте, що у нас це велика проблема знайти якісних фахівців...

ГРИШИНА Ю.М. Тобто вас дещо фінансує USAID, да, декілька осіб фінансуються з Апарату?

ГУЛЬТАЙ Л. Розкажу. В нас є домовленість з Апаратом Верховної Ради попередньо з керівництвом попереднього скликання, в принципі, і сьогодні.

Марину ми до січня місяця взяли, ми відібрали Марину. Вона допомогла інституційно багато розробляти, взагалі бачення цього центру, оті всі запуснути уроки. Слава Богу, нам вдалося неможливе: те, що було виділено, сектор ось пана Тараса Пастушенка, керівника Головного інформаційного управління. Є частина вже формально, скажімо, як сказати, оформлено Освітній центр, працівники. Але насправді це форма їхнього працевлаштування мені не до кінця зрозуміла.

Тому що це контрактна основа, це не державна служба. Я не кажу про якісь гарантії, я говорю про те, що ми розраховували, що це буде оплата середньо така статистична по Апарату Верховної Ради. Як головні консультанти, люди, котрі справді розробляють уроки, впровадять їх цілий день. Я просто, в нас основна задача для USAID – це для програми РАДА, щоб це залишилося стало в парламенті. Я просто... якщо ми перестанемо зараз підтримувати керівника центру, ми трошки, знаєте, у нас є певні...

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, дякую вам за цікаву інформацію. Але ж коли ви хочете про щось говорити, пам'ятайте, що ми не керівництво Апарату Верховної Ради, ми не бюджетний комітет. Ми лишень Комітет з освіти, науки та інновацій.

Ми дуже цінуємо те, що ви робите. Кожен з нас, я думаю, що більшість з нас там була. Я теж там був неофіційно, але декілька разів, причому, здається, в перший пленарний день. Мені справді було дуже цікаво. Ви робите дуже круті речі. І Комітет з освіти, науки, інновацій буде вас підтримувати завжди, як це одне з наших завдань підтримувати будь-яку ініціативу, яка робиться для того, щоб наші люди були більш освіченими. Це очевидно.

Якщо вам потрібна будь-яка офіційна або неофіційна підтримка від, офіційно від комітету або від членів комітету, прошу, звертайтеся, ми завжди підтримаємо порадами, листами, гарним настроєм, чаєм. Заходьте, да.

Що стосується от питання працевлаштування і бюджету, ви ж розумієте, що це трішки не до нас. Але ми розуміємо вашу занепокоєність, вчителі українські отримують подекуди менше ніж отримують працівники Освітнього центру Верховної Ради, тому... Але в будь-якому разі ми розуміємо, що і тим, і іншим треба підвищувати заробітну плату. Це і є в тому числі наше одне з основних завдань.

Так що дуже вам вдячні за те, що поінформували комітет. Ми сподіваємося на те, що в нас тепер буде завжди контакт, звертайтеся до комітету... Будьте здорові. Звертайтеся до комітету в будь-який момент. Міністерство освіти і науки от прямо зараз з нами знаходиться, пан Юрій Полухович – перший заступник міністра, людина в сфері управління або відання якого знаходиться наука. Так що я впевнений, що і з Міністерством освіти у вас проблеми з контактами не буде. Так що в будь-якому разі прошу звертайтеся, завжди допоможемо.

ГУЛЬТАЙ Л. Дякую. Для нас важливо, властиво, те, що ви сказали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Якщо ви не проти, ми тоді на цьому завершимо, бо нам потрібен зал буде через 15 хвилин.

Дякую вам всім. Ми вичерпали порядок денний.

Да-да. Ой, колеги, вибачте, вибачте! Це членам комітету, останній момент. Вибачте, я би хотів з голосу додати в порядок денний ще один маленький...

Пане Володимире, поверніться, прошу поверніться, це одну хвилинку.

Хочу з голосу додати один пункт в "Різне", бо ми його включили до порядку денного 16-го числа, засідання, просто, щоб не втрачати зайвий тиждень. Це питання про включення до плану роботи комітету на період другої сесії, нашого комітету, не Верховної Ради, дев'ятого скликання проведення комітетських слухань на тему: "Стан та перспективи розвитку системи природничо-математичної освіти в системі загальної середньої освіти в Україні". І запланувати його на 27 листопада 2019 року. Відповідальним буде і ініціатором, власне, є Сергій Валерійович Колєбошин, заступник голови Комітету з питань освіти, науки та інновацій.

Пару слів про що це, і що потрібно...

КОЛЕБОШИН С.В. Буквально, два слова. Я ініціював ці слухання, хоча ми розмовляли з колегами багатьма, що це на часі, ну, з різних політичних сил, фракцій і так далі. Зрозуміло, що на сьогодні та ланка, яка, ну, завжди була найсильнішою в нашій освіті і це підтверджують і в тому числі результати зовнішнього незалежного оцінювання, випускники фізмат-класів та фізмат-ліцеїв,

спеціалізованих або хіміко-біологічних, наприклад, навіть українську мову здають часто краще ніж гуманітарні, наприклад.

Але той стан, в якому це знаходиться, і в контексті реформи нової української школи, і розробки в тому числі і програм по профільній школі, викликає суттєве занепокоєння в спільноти вчительської, дуже багато звернень абсолютно з різних навчальних закладів по всій країні. Тому для того, щоб відбувся цей діалог, який вже давно на часі, для того, щоб ми спільно і з міністерствами і з Національною академією педнаук намалювали, скажемо так, певну дорожню карту того, як це буде відбуватися, я запропонував провести ці комітетські слухання. Готовий бути відповідальною особою щодо підготовки. І сподіваюсь на підтримку і нормальну таку от роботу.

Дякую.

27 листопада.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 27 листопада.

Колеги, якщо ви не проти, давайте підтримаємо нашого колегу і проведемо комітетські слухання.

Хто – за? Дякую. Всі одногolosно.

КОЛЕБОШИН С.В. Сльози заважають сказати слова благодарності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, колеги. Дякую, що вичерпали порядок денний. Дякую, що вклалися в дві години. Гарного вам всім продовження дня.

Колеги, наступне засідання комітету попередньо заплановано на 16 число. О третій годині, здається. Так? О третій годині. У нас буде досить велике засідання комітету, так що попрошу всіх бути в Києві. На середу. Наступну середу, попередньо. Там буде перша половина дня пленарна.